

anderledes troende og af dem, det ærede Medlem behagede at kalde Fritænterne, vil jeg aldrig nogenfinde være med til. Det forekommer mig, at man med Rette kan sige imod det ærede Medlems Foredrag, at han gik ud fra, at de, som ikke nærrede samme religiøse Overbevisning som han, egentlig ikke havde en anstændig Moral; men naar dette kommer frem, skal jeg tillade mig at protestere, hvor og naar jeg møder det. Men altsaa, der kan siges meget for, at Religionsundervisningen skal have en større Plads end hidtil. Det behøver jeg dog ikke at udvile nærmere nu, efter hvad der allerede er kommen frem.

Men saa er der de nyere Sprog. Jeg beder ærede Medlemmer om at kaste et Blik paa Skemaet og se, hvor tarvelig den Plads er, den ærede Minister foreslaar os at give dem, maaske alene med Undtagelse af Fransk. Fransk er for os Nordboer saa vanstelig et Sprog, at vi med 3 Timers ugentlig Undervisning igennem hele Skolen ikke ville være naaede videre, end at vi, naar vi gaa ud af Skolen, ikke kunne skrive et korrekt Brev eller anden lettere Stiloppgave. Det er ikke meget, der kan opnaas ved denne Undervisning, navnlig da man kan antage, at de franske Timer ikke ville blive benyttede i større Omfang til at give Disciplene et Indblik i den franske-klassiske Literatur ved Læsning af de paagældende Værker. Men gaar det saaledes med det grønne Træ, hvorledes gaar det da med det tørre? Naar man stiller Engelsk saaledes, at der kun undes Matematikerne 2 Timer ugentlig i Mellemklasserne og derefter fuldstændig slipper dette Fag, saa siger jeg, at Udsigten til, at de unge Mænd skulle ved Læsning under Studietiden ved Universitetet og senere søge at skaffe sig et Indblik i engelsk Dannelselse og Litteraturliv, er overmaade forsvindende. De sprogstuderende kunne gaa Skolen igennem uden at læse noget som helst Engelsk, uden at blive bekendte med de allerimpleste og alleralmindeligste Betegnelser og Ord paa Engelsk. — Hvad der gælder om Engelsk, gælder ogsaa til en vis Grad om Tysk, der er ikke Tale om, at Disciplene med det Timeantal, som den ærede Minister vil unde Tyskundervisningen, kunne faa et saadant Indblik i Sproget, at de kunne læse Tysk med en saadan Væthed, at det kan være Forudsætningen for, at de som Studenter kunne benytte tyske Værker under deres videnskabelige Studier. Naturligvis kunne de hulle og stave sig gennem et Værk, men det vil altid tage Tid og ske med Ulyst, og da der jo ikke plejer at være saa overmaade stor Ulyst hos de studerende til at paatage sig Ekstraarbejde, kan

man nok sige sig selv, at naar de ikke faa den fornødne Ulyst og Færdighed i at læse Tysk og Engelsk, ville de i deres Studietid ved Universitetet indskrænke sig til at læse Professorernes Kollegier, hvorved ethvert frit Studium bliver umuligt. Det maa derfor opstilles som en Nødvendighed for de studerende, at de maa lære de nyere Sprog saaledes, at de allerede i Livet og under deres Studier ved Universitetet har den til almindelig Dannelselse hørende Evne til med Væthed at tilgaae sig Værker, være sig æstetiske eller videnskabelige Værker, men dette opnaas ikke, naar Ministeren ikke vil unde de levende Sprog et større Timeantal, der kan ikke opnaas, hvad der er meget væsentligt, at Disciplene i Skolerne faa et nogenlunde indgaaende Kendskab til Hovedværkerne i de tre store moderne Sprogs Literatur. Jeg siger, at det grænser noget nær til Skandale, at unge Menninger skulle gaa den lærde Sprogskole igennem, som det hedder, og blive Studenter uden nogen Ginde at have læst et Ord af Shakespeare, Molière, Gøtthe eller Schiller i Originalsproget, thi det kan nemt komme til at hænde, naar man ikke vil unde disse Sprog mere Tid end absolut nødvendigt til Meddelelse af de rent elementære Kundskaber deri. Det er jo noget, enhver kan sige sig selv, at i et saa lille Samfund som vort, hvis Sprog naaer saa lidt omkring i Verden, at vi ikke behøve at rejse langt, uden det bliver nødvendigt for os at optage et fremmed Sprog, for at vi kunne gøre os forstaaelige, er der en ganske anden Nødvendighed for et Menneske med almindelig Dannelselse, der vil have noget Udbytte af at bevæge sig i et fremmed Land, nogenlunde at kunne de moderne Sprog i de store Kulturlande. En Englænder kan med sit Sprog rejse hele Verden om og vil altid kunne komme i Berøring med Mennesker, som han kan tale med, og det samme gælder Tyskerne og Franskmændene, men vi Danske kunne ikke komme udenfor vor egen Grænse, uden at det bliver nødvendigt for os at optage et fremmed Sprog, hvis vi overhovedet ville have noget Udbytte ved Omgangen med de fremmede, som vi træffe. Men derfor maa vi Danske ogsaa nødvendigvis kunne de tre store Sprog, i alt Fald maa der i den højeste Skoleundervisning, vi have her i Landet, bibringes Disciplene saadanne Kundskaber deri, at de senere kunne erhverve sig den Færdighed deri, som er nødvendig for dem, og som de store Nationer ikke behøve. Jeg skal ogsaa gøre opmærksom paa, at dette Forlangende om, at Disciplene ved Læsningen af Litteraturens ypperste Værker i de tre moderne Sprog derved skulde komme ind